

i Rigsdagen, ikke blot i Folkethinget, men ogsaa i Landstinget. Jeg skal i saa Henseende til-lade mig at henlede det ærede Medlems Op-mærksomhed paa Betænkningens anden Spalte, hvor det er oplyst, at det navnlig i Landstinget blev udtalt, at det maa anses for rigtigt, at selve Lovens Bestemmelser angive, hvilke Damp-kedler der skal være offentligt Tilhyn under-givet. Deri ligger naturligvis en Bestemmelse om disse Kedlers Konstruktion o. s. v. Det gaar igennem Forhandlingerne i det Hele, saavel i Folkethinget som i Landstinget, at man har ønsket saa vidt muligt, at Bestemmelser om de Foranstaltninger, der skulle træffes i Sikkerhedens Interesse, optages i selve de vedkommende Love. Det er iøvrigt et Punkt, som man kan dispu-tere om. Jeg vil sige, at det reducerer sig næ-sten til en Smagsag, idetmindste indenfor visse Grændser, men det er jo heller ikke i det fore-liggende Vædringsforslag saaledes, at Sikker-hedsforanstaltningerne absolut afspejles eller til-sigtes afgrænsede i selve Lovforslagets Text. Hvad det første Vædringsforslags Nr. 1 angaar, vil det ærede Medlem jo se, at der netop er henviset til Anordning, og hvad dets Nr. 2 angaar, er der ligeledes henviset til et Stjøn af vedkommende administrative Autoritet, nemlig Politimesteren. Der er kun nævnt een Maade, hvorpaa Vedkommende kan siges at have truffet tilstrækkelige Foranstaltninger mod Spran-ginger. Det er nemlig, saasnart der er anbragt en Ventil af de i Vædringsforslaget 1 Nr. 2 nævnte Dimensioner, medens det dog tidligere er overladt til Administrationen at afgjøre, om Sik-kerhedsforanstaltninger, som ere trufne paa en fra den nævnte afvigende Maade, maatte anses for tilstrækkelige. Det ærede Medlems Hovedindvæn-ding, saavidt jeg forstod den, var imidlertid den, at Vædringsforslaget 1 Nr. 3 omfattede alle mulige Dampkedler, hvor store de end maatte være i en Hændelighed over 500 Potter, og det ærede Medlem udtalte, om jeg opfattede ham rigtigt, at her var jo altsaa ogsaa Tale om saa-danne Dampkedler, som benyttedes til at drive Maskiner. Det Sidste er ikke Tilfældet, og det var netop det, som jeg tror, jeg saa temmelig pointerede i mit første Foredrag. De Kedler, som kun kunne udvikle et Damptryk af en halv Atmosfære, hvilket jo er sikret paa to Maader i Forslaget, nemlig for det Første ved Røret op til en Høide af 16 Fod, og dernæst ved at Ventilen ikke maa være belastet med større Vægt end 7 Pd. pr. Kvadrattomme, hvilket det ærede Medlem saa godt veed svarer til en halv Atmosfære, kunne ikke paa nogen Maade udvikle et Tryk, som over-stiger en halv Atmosfære under regelmæssig Brug, og intet Menneffe kan falde paa nu at drive en Dampmaskine med et saadant Tryk. Jeg be-mærkede allerede i mit første Foredrag, at ganske vist gives der endnu nogle enkelte tiloversblevne

Maskiner fra tidligere Tider, som gaa med et mindre Tryk eller kunne gaa med et saa lille Tryk, navnlig nogle Støbsmaskiner, og dersom man skulde være aldeles nysgigtig, vil jeg sige, hvad det ærede Medlem veed saa godt, at man jo har Dampmaskiner, som gaa aldeles uden Damptryk, hvor Dampen slet ikke spiller nogen Rolle som bevægende Kraft. Det ærede Medlem, som er særlig kjendt med disse Forhold, veed jo saa for-træffeligt, at det er den Maade, hvorpaa New-comen konstruerede de første Maskiner; han be-nyttede kun Damp til at frembringe et Vacuum, et lufttomt Rum saaledes, at Stemplets førtes ned mod dette af Atmosfærens Tryk og blev trukket tilbage af en Kontravægt. Saadanne Maskiner, tror jeg nok, eksisterer paa enkelte Steder i Bjergværterne, hvor man har Overflødighed af Kul og derfor ikke behøver at se videre paa Brændslets Værdi. Men hertil-lands er der ikke Nogen, som bygger saadanne Maskiner, der er heller Ingen, som bygger Lav-trykmaskiner, som skulle benyttes med et Tryk af ikke mere end 10 Pund. Det ærede Medlem er vistnok fuldtændig bekendt med det store Apparat, der hører til en Lavtrykmaskine i Skikkelse af Luftpumpe, Kondensatorpumpe og mange andre Ting, endvidere den Masse koldt Vand, der skal bruges til Kondensatoren, hvilket gjør det umuligt at bruge den uden tilfjøs, og her tale vi kun om Maskiner tillands. Det er kun den, Lovforslaget angaar. At bruge Lavtrykmaskiner med Luft-pumpe og Koldt vandspumper til Kondensator kræver en betydelig Anvendelse af koldt Vand, og hvor- fra skal man tillands kunne tilveiebringe saa umaade-lige Mængder af koldt Vand, som ere fornødne for at kondensere Dampen. Koldt Vand har man derimod nok af tilfjøs, idet man har Havet at tage af, men hvor vanskelig det kan være paa Sandjorden at tilveiebringe tilstrækkeligt Vand til Kondensatoren, har det ærede Medlem jo nylig hørt Tale om fra St. Croix, hvor netop den Omstændighed, at man manglede Vand til Kon-densatoren, frembragte særdeles store Ulemper. De Kedler, som der her er Tale om, kan man gjøre saa store man vil, selv om jeg vil gaa ind paa det ærede Medlems Theori, helt i det Uen-delige, og dog aldrig nogensinde falde paa at lade dem trække en Dampmaskine; hvis Nogen gjør det for et Experiments Skyld, er der jo ingen Skade sket derved, for naar de ikke kunne udvikle over en halv Atmosfæres Tryk eller 7 Pund pr. Kvadrat-

Æ t t e l s e.

Sp. 2829, L. 10 f. o.: „hvor“ læs: „naar“.